IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Gospodarki i Rozwoju

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Podkomisji stałej do spraw transformacji regionów zagrożonych wykluczeniem w związku z wdrożeniem Zielonego Ładu (nr 5)

z dnia 10 maja 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju

– podkomisji stałej do spraw transformacji regionów zagrożonych wykluczeniem w związku z wdrożeniem Zielonego Ładu (nr 5)

10 maja 2023 r.

Podkomisja stała do spraw transformacji regionów zagrożonych wykluczeniem w związku z wdrożeniem Zielonego Ładu, obradująca pod przewodnictwem posła **Adama Gawędy (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, wysłuchała:

– informacji o programach wspierających niską emisję (nowoczesne ciepłownictwo komunalne, wsparcie dla MŚP, programy „Czyste powietrze' i „Mój prąd") wraz z podsumowaniem wcześniejszych programów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Mirowski** wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, **Agnieszka Sosnowska** dyrektor Departamentu Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej Ministerstwa Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Andrzej Kaźmierski** dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej Ministerstwa Rozwoju i Technologii, **Agnieszka Kruk** prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, **Wojciech Miedzianowski** prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, **Ewa Gawęda** senator RP oraz **Dorota Tobiszowska** senator RP.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka** i **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Witam serdecznie i otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw transformacji regionów zagrożonych wykluczeniem w związku z wdrożeniem Zielonego Ładu. Witam bardzo serdecznie członków parlamentarnego zespołu, panią przewodniczącą i panią przewodniczącą senator. Witam pana Pawła Mirowskiego, wiceprezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste powietrze" i efektywności energetycznej budynków – witam bardzo serdecznie. Witam panią Agnieszkę Kruk, prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Witam pana Wojciecha Miedzianowskiego, prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Witam panią Agnieszkę Sosnowską, dyrektor Departamentu Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej Ministerstwa Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami – witam bardzo serdecznie. Witam pana Andrzeja Kaźmierskiego, dyrektora Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej Ministerstwa Rozwoju i Technologii – witam bardzo serdecznie. Witam i od razu na wstępie dziękuję pani i panom z sekretariatu Komisji Gospodarki i Rozwoju za bardzo sprawne przygotowanie posiedzenia podkomisji.

Szanowni państwo, tematem dzisiejszego porządku dziennego jest informacja o programach wspierających niską emisję (nowoczesne ciepłownictwo komunalne, wsparcie dla MŚP, programy „Czyste powietrze" i „Mój prąd") wraz z podsumowaniem wcześniejszych programów. Przedstawią to przedstawiciele Ministerstwa Technologii i Rozwoju, Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na wstępie chciałem poinformować, że dzisiaj trwa transmisja z obrad podkomisji. Wielu parlamentarzystów zgłaszało pracę w regionie, a że wczoraj udało się zakończyć posiedzenie Sejmu, jako jednodniowe, w związku z tym wielu tę transmisję będzie oglądało przez łącza internetowe.

Mam pytanie, czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to stwierdzam, że porządek został przyjęty.

Chciałabym na wstępie, w kilku zdaniach wprowadzenia podkreślić wagę i znaczenie dzisiejszej podkomisji i tematu, który podejmujemy. Zgodnie z przyjętą polityką, nie tylko Unii Europejskiej, ale również polityką określoną w dokumencie Polityka energetyczna Polski do 2040 roku, jak również z innymi dokumentami w zakresie transformacji energetycznej, w tym dotyczących ciepłownictwa, celem działań, które podejmujemy, jest nie tylko ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, czy poprawa bezpieczeństwa energetycznego, surowcowego, konkurencyjność i efektywność energetyczna gospodarki, ale również poprawa warunków życia, dostępność źródeł ciepła, czy wręcz zapewnienie rozwiązań technologicznych, czy instrumentów wsparcia finansowego oraz dostępność tych surowców dla ciepłownictwa systemowego, dla odbiorców indywidualnych. Ta kwestia, jak widzimy w ostatnim roku, nabrała szczególnego znaczenia. To poważne problemy społeczne i ekonomiczne, i logistyczne, które wynikają z agresji Rosji na Ukrainę, z tej wojny – dotknęły wielu odbiorców indywidualnych. Dlatego przyspieszenie tych procesów, szukanie dobrych, nowych rozwiązań, które równocześnie ograniczą szkodliwość oddziaływania na środowisko, ograniczą emisję, szczególnie tę niską emisję, ale również poprawią i sprawność i wykorzystanie nośników w najlepszych możliwych technologiach, to przed nami wyzwania. I gdybyśmy wsłuchali się w głos ekspertów, w głos tych, którzy badają te procesy, to widać z to w sposób kapitalny, że te procesy nie tylko są ważne i konieczne do realizacji, ale również są bardzo kapitałochłonne. Gdybyśmy przyjęli tę politykę, która dzisiaj jest realizowana i którą chcemy w naszej perspektywie i w naszych uwarunkowaniach, w polskich uwarunkowaniach, jak najszybciej wprowadzić, to musielibyśmy rok do roku zwiększać inwestycje od 5 000 000 tys. zł do 10 000 000 tys. zł, żeby te efekty były widoczne, były mierzalne i żeby dotykały, tak jak powiedziałem, szczególnie ciepłownictwa systemowego, komunalnego, ale również rozwiązań dedykowanych do odbiorców indywidualnych. I tu oczywiście bardzo ważne jest, dlatego dziękuję za przyjęcie tego zaproszenia – dziękuję nie tylko prezesowi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ale wszystkim przedstawicielom, którzy przyjęli to zaproszenie, za obecność, dlatego, że bardzo ważne jest, by w tym procesie transformacji wykorzystać wszystkie możliwe instrumenty finansowe, od funduszy modernizacyjnych, przez fundusze dedykowane, przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jak i również… Nie będę wymieniać wszystkich, ale jest ich dość sporo i myślę, że w trakcie dyskusji jakby dotkniemy tej materii, która pozwoli na to, żeby w sposób taki bardzo realny, bardzo sprawny, te projekty i te programy były realizowane, uwzględniając nasze uwarunkowania. Powiem tylko, że na tę chwilę koncesjonowanych przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z dostarczeniem ciepła szacuje się, że jest gdzieś ok. między 400 a 500, więc to też jest dosyć duży obszar, który będzie korzystał i już korzysta z rozwiązań i instrumentów wsparcia, tak aby w najszybszym możliwym terminie przeprowadzić procesy inwestycyjne związane z transformacją systemów ciepłowniczych.

Na początek, jeśli to będzie ta kolejność, poprosiłbym pana prezesa Pawła Mirowskiego o przedstawienie prezentacji. Tutaj nie będę narzucał kolejności, prosiłbym, żeby państwo, tak jak to będzie najlepsze i najsprawniejsze przedstawiali swoje wystąpienia po kolei.

Bardzo proszę, panie prezesie.

Wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Paweł Mirowski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, miałbym gorącą prośbę, żeby słowo wstępne wygłosiła pani dyrektor Agnieszka Sosnowska, a ja później przystąpię do zaprezentowania tych programów, które pan przewodniczący po części już, przedstawiając porządek posiedzenia, wspomniał. Z góry dziękuję za wyrażenie zgody na taką kolejność.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Ależ oczywiście, panie prezesie, bardzo proszę panią dyrektor o słowo wstępu.

Dyrektor Departamentu Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej Ministerstwa Klimatu i Środowiska Agnieszka Sosnowska:

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, Wysoka Komisjo, zgromadzeni goście, bardzo dziękuję za to, że dzisiaj możemy porozmawiać o tym ważnym zagadnieniu. Dla nas niska emisja, mimo że taka legalna definicja niskiej emisji nie funkcjonuje, to emisja, która jest powodowana przez emitory na wysokości do 40 m. Przede wszystkim pochodzi z sektora komunalno-bytowego, czyli z ogrzewania domów, stąd silne wskazanie na rozproszenie gospodarstw w Polsce, ale z drugiej strony na konieczność zainwestowania, wzmocnienia i odpowiedniego rozwoju ciepłownictwa systemowego, bo w ten sposób sektor komunalno-bytowy jest rozwijany. Jeśli chodzi o ogrzewanie, to też specjalne programy i działania są realizowane na potrzeby budownictwa…budynków użyteczności publicznej. I trzecim obszarem, na który chciałam zwrócić uwagę, jest sektor transportu, bo też generuje tę niską emisję.

We wszystkich tych obszarach podejmowane są działania przez resort klimatu i środowiska, działania programowe, strategiczne. Podejmowane są działania legislacyjne. No i przede wszystkim finansowe. O tych finansowych, o szczególnych programach w tym obszarze opowie pan prezes Mirowski. Chciałam tylko zwrócić uwagę, że jest istotne, że zadania, które są realizowane w zakresie finansowania, to jest dystrybuowanie środków finansowych w postaci programów przez Narodowy Fundusz i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w części wspólnie z gminami, czyli z jednostkami samorządu terytorialnego. Środki te pochodzą zarówno ze środków krajowych i tak, cały ten ogromny zbiór środków finansowych dzielimy na środki pochodzenia krajowego, ale też na środki pochodzenia zagranicznego. Tutaj ze szczególnym uwzględnieniem tego, co pan przewodniczący wspomniał – ze środków unijnych, ze środków Funduszu Modernizacyjnego, ale też ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Ale też i mechanizmów EOG, czyli też dodatkowych zagranicznych środków – więc krajowe, zagraniczne.

Tak naturalnie pojawia mi się matryca kilku różnych programów finansowych. Opowiemy o nich w większych szczegółach, ale myślę, że warto wymienić… Chociażby je wymienić. Otóż jeśli chodzi o transport, to sytuacja przede wszystkim opiera się na środkach krajowych, czyli przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dystrybuowane są środki w takich trzech koronnych, kluczowych programach. Pierwszy z programów, który zapewnia minimalizowanie zanieczyszczeń powodowanych oświetleniem, to jest oczywiście program „Sowa – oświetlenie zewnętrzne". Kolejnym programem jest program „Zielony transport publiczny" i tutaj kolejne z istotnych obszarów. I trzeci, „Wsparcie infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i infrastruktury tankowania wodoru". No i na tych trzech głównych programach bazuje przede wszystkim dystrybucja środków krajowych i wsparcie inwestycji, które mają likwidować niską emisję.

Natomiast jeśli chodzi o środki dotyczące sektora komunalno-bytowego i budynków użyteczności publicznej, to w tym obszarze środków krajowych jest już ich kilka więcej. I zacznę od nieoczywistych, czyli np. „Klimatyczne uzdrowiska", czyli środki, które mają poprawić jakość powietrza i ograniczyć niską emisję na specjalnych obszarach uzdrowiskowych. Program dotyczący budownictwa energooszczędnego, „Ciepłownictwo powiatowe", „Polska geotermia plus", oczywiście programy, o których pan prezes opowie w szczegółach, „Mój prąd", „Czyste powietrze", „Ciepłe mieszkanie" i „Stop smog" – o tych usłyszymy zdecydowanie więcej.

Natomiast jeśli spojrzymy na środki zagraniczne, to tutaj powiedziałam o programach z Funduszu Modernizacyjnego. W tym momencie w operacjonalizacji mamy cztery programy. Jeśli chodzi o środki z Funduszu Modernizacyjnego, to po pierwsze, jest to program „Renowacji z gwarancją oszczędności EPC", drugi program – „Kogeneracja dla ciepłownictwa", trzeci program – „Kogeneracja powiatowa" i wreszcie czwarty, nie-

oczywisty, a dla nas bardzo ważny – „Digitalizacja sieci ciepłowniczych”. I to są środki, które pochodzą z Funduszu Modernizacyjnego. Natomiast środki… Wspomniałam też o środkach z programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. I tutaj z trzech działań finansowane są programy wspierania efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, wspierania inwestycji dotyczących wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii, w tym podłączenia do sieci przesyłowych i jeszcze jeden, „Źródła wysokosprawnej kogeneracji”. W tej matrycy, w tych programach poruszamy się, finansując ograniczenie niskiej emisji.

Jeśli chodzi o same efekty działań podejmowanych przez administrację rządową, przez administrację samorządową, programów, które są finansowane, to też chciałabym jakby powiedzieć, że jeśli chodzi o poprawę jakości powietrza, to ona następuje. Stała, trwała, stopniowa, przez niektórych dostrzegana jako skokowa i dynamiczna – my stawiamy taką trochę ostrożniejszą diagnozę. Ale jeśli chodzi o jakość powietrza, w tym obszarze – która jest wynikiem niskiej emisji, to ta jakość powietrza z roku na rok się poprawia. Wiemy to, bo prowadzimy bardzo precyzyjny monitoring jakości środowiska, monitoring jakości powietrza – monitoring realizowany przez stacje Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, ale też ocenę jakości powietrza, którą przygotowujemy corocznie. I jeśli chodzi o tę ocenę jakości powietrza, to z ostatniej, najnowszej oceny jakości powietrza wynika, że liczba stref, na których występowało do tej pory przekroczenie standardów środowiska, czyli poziomów dopuszczalnych dla pyłów PM10, PM2,5, dla benzoalfapirenu, dla tlenków azotu – to liczba stref z przekroczeniami z roku na rok się zmniejsza. Tutaj absolutnie łączymy ten fakt ze skutecznością realizacji i wdrażania programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Myślę, że po tym krótkim wprowadzeniu pan prezes może opowiedzieć o tym, jak właściwie te programy wyglądają.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor.

Jeszcze chciałbym tylko dwie kwestie tutaj doprecyzować i od razu poprosić. W zakresie tych programów, które są realizowane, bardzo prosiłbym, jeśli to jest możliwe, bo to jest bardzo ważna informacja, gdyby w takim szerszym zakresie przesłać ją na adres sekretariatu Komisji Gospodarki i Rozwoju. Wtedy każdy z członków Komisji i członków zespołu będzie się mógł z tym zapoznać, a dużo osób do nas, do naszych biur puka i pyta, z jakich programów można korzystać, gdzie można pozyskać taką informację. Oczywiście ona jest coraz szerzej publikowana, coraz szerszą ofensywę realizuje Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z przekazem informacyjnym, ale jednak niektórzy po prostu przychodzą czasem do naszych biur, bo myślą, że my mamy tę informację jakby większą, szerszą, ale też z drugiej strony, że my możemy im w jakimś obszarze podpowiedzieć, z czego można sprawniej korzystać, więc to byłaby jedna taka prośba. I rozdysponowalibyśmy to do wszystkich parlamentarzystów, przy udziale również pani Doroty Zielińskiej, która jest koordynatorem zespołów parlamentarnych. I druga rzecz, gdyby można było również otrzymać wyniki pomiarów ocen jakości powietrza. Dlatego, że często dochodzi do takich pewnych jakby zakłamań. Ludzie myślą, że nic się nie robi, że to gdzieś tam jest daleko, nie dotyka nas, a tak naprawdę z roku na rok widać ten postęp. Jednak nie zawsze jest on publikowany, więc gdybyśmy dysponowali takimi wynikami, byłoby to dla nas pewnie… Ja myślę, że to jest też głos pozostałych wszystkich parlamentarzystów.

W tej chwili bardzo proszę, pan prezes.

Wiceprezes NFOŚiGW Paweł Mirowski:

Jeszcze raz dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, przede wszystkim bardzo dziękuję za zaproszenie na dzisiejsze spotkanie i to, że mogę troszkę więcej powiedzieć o tym, co robimy, bo rzeczywiście w tym natłoku zadań, które realizujemy i patrząc na mnogość tej oferty finansowej, którą ma Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

bardzo słusznie pan przewodniczący zauważył, że system finansowania zadań związanych z szeroko rozumianą ochroną środowiska w Polsce jest jedyny i wyjątkowy, dlatego że mamy od wielu lat, właściwie dziesięcioleci, instytucje finansowe, które doskonale realizują i celują te swoje działania i środki finansowe, które są przewidziane na ten cel właśnie na realizację tych szeroko rozumianych zadań. Te instytucje w postaci i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, uzupełnione jeszcze przez Bank Ochrony Środowiska, który domyka ten system, jako instytucja wspierająca również te zadania. System finansowania tych zadań w postaci instytucji, które wymieniłem, jest jedyny w swoim rodzaju i bardzo skuteczny w swojej działalności.

Za chwilę w prezentacji, która jest dosyć obszerna, a będę przez nią biegł dosyć szybko, mając na względzie czas, który został przewidziany na dzisiejsze spotkanie, na dzisiejszą podkomisję… Ale oczywiście prezentacja będzie dla państwa pozostawiona, dostępna i będzie można się z nią na spokojnie zapoznać. Gdybym w prezentacji nie uwzględnił pewnych wiadomości, które państwa interesują, to oczywiście w dyskusji, która jest też przewidziana w dalszej części spotkania, z chęcią te informacje uzupełnię.

Zatem, szanowni państwo, przechodząc już do prezentacji, zacznę od programu, który jest sztandarowym programem, jeżeli mówimy o ochronie powietrza w Polsce, ale też, co ważne, co nabiera szczególnego znaczenia programowi, który od początku jest realizowany z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. I to jest widoczne na tym pierwszym slajdzie, jako jeden z interesariuszy programu, ale i jednostkami samorządu terytorialnego. To też jest bardzo ważny element i bardzo ważne jednostki – instytucje, które biorą z nami udział w programie. Zaopiekowaliśmy się też poprawą efektywności energetycznej budynków, bo ten element, czyli ograniczenie zużycia energii, przede wszystkim w budownictwie jednorodzinnym, czego dotyczy program „Czyste powietrze", jest szczególnie istotnym elementem, który nabiera nowego wymiaru po agresji Rosji na Ukrainę, kiedy to ceny nośników energii poszybowały w górę. Zatem ta energia staje się jeszcze bardziej cenna, a już w ogóle cenna jest po prostu ta energia, której w ogóle nie zużyjemy do ogrzania naszych budynków. I tym elementem również opiekuje się program „Czyste powietrze". Program został uruchomiony w roku 2018, we wrześniu – zatem ma już swoją historię. Efekty, jakie osiągnęliśmy, będą widoczne na dalszych slajdach. Ale ten slajd prezentuje, szanowni państwo, ile podmiotów, organizacji bierze już na dziś udział w programie. I te wszystkie podmioty naprawdę biorą czynny udział w programie. Oczywiście Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej to jest ten szczebel regionalny, na którym oparte jest wdrażanie programu, ale, tak jak powiedziałem, samorządy, które również z nami biorą udział w programie. Budżet programu – 103 000 000 tys. zł, z czego, co warto podkreślić – 83 300 000 tys. zł to jest ta część przewidziana na bezzwrotne formy dofinansowania, natomiast 20 000 000 tys. zł, to jest udział banków komercyjnych… Bo w programie mamy uruchomioną ścieżkę bankową. I to jest 20 000 000 tys. zł, gdzie mogą aplikować zainteresowani, którzy chcą zasięgnąć wsparcia finansowego na wkład własny, na kredyt „Czyste powietrze" – w ofercie jest dostępnych 7 banków. Ale, co ważne, wraz z Ministerstwem Klimatu i Środowiska zadbaliśmy o to, żeby kredyt mógł być jak najbardziej korzystny dla Polaków. To znaczy kredyt jest gwarantowany z Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, czyli jest bezpieczniejszy dla banków. Przez to wymagania względem kredytobiorców mogą być znacznie korzystniejsze, no i kredyt z dopłatą z programu „Czyste powietrze", z dotacji, którą przyznaje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i ta dopłata jest przeznaczona na częściową spłatę kapitału tego kredytu. Stąd też wymiar finansowy, obciążenie finansowe dla beneficjentów jest też niższe. Ważnym walorem tej ścieżki jest też to, że w jednym okienku w banku możemy złożyć i wniosek o pożyczkę i wniosek o dotację z programu „Czyste powietrze". Zatem jest też taka możliwość, żeby osoby chętne, które chcą skorzystać z kredytu, mogły taką ścieżkę wykorzystać.

W budżecie mamy zaprogramowany także udział środków europejskich w realizację programu. Do tego momentu program realizowany jest ze środków krajowych, natomiast w KPO przewidziano 3 100 000 tys. euro na realizację programu i z funduszy spójności

FEnIKS – 1 800 000 tys. euro. To są te środki, które są wprost dedykowane programowi „Czyste powietrze". Aczkolwiek mamy już pewne elementy prefinansowania środków KPO, Polski Fundusz Rozwoju udziela nam prefinansowania i w ilości 1 168 000 tys. zł te środki w ramach prefinansowania środków KPO zostały przekazane Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na poczet środków, które, mam nadzieję, już niebawem trafią do nas z Krajowego Planu Odbudowy. Bo te środki po prostu się należą, a Komisja Europejska namawia wszystkie kraje do tego, aby inwestować w poprawę efektywności energetycznej budynków, poprawę jakości powietrza, a przecież te środki, które przewidziano w KPO w ilości 3 100 000 tys. euro mają być przeznaczone właśnie na ten cel – na realizację programu. Zatem choćby i pod tym względem, realizując chęci i cele Komisji Europejskiej, te środki powinny być jak najszybciej przekazane.

Na kolejnym slajdzie prezentuję państwu dotychczasowe efekty programu. Programu, który przyspieszył znacznie po zmianach, które wprowadziliśmy wspólnie z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej od 3 stycznia br. Te dane są już na dzień dzisiejszy nieaktualne, bo wczoraj otrzymaliśmy, jak co tydzień, od Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nowe statystyki. Nie 600 175 zł, a 602 690 wniosków złożonych w programie i ponad 13 100 000 tys. zł to jest ta wartość wniosków, które zostały złożone w programie. Zatem patrząc na zmiany, które wprowadziliśmy 3 stycznia, to już tylko od 3 stycznia blisko 65 000 wniosków wpłynęło na 3 000 000 tys. zł. Zatem widać, że program naprawdę przyspieszył i to jest ok. 4 800 wniosków tygodniowo, składanych do Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „Czyste powietrze". Tak więc Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jednostki samorządu terytorialnego przyjmują te wnioski, a widać, że po tych zmianach Polacy coraz chętniej składają aplikacje w programie.

Co powinniśmy jeszcze zrobić? Według Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków 2156 tys. to są te budynki, gdzie mają jeszcze tzw. kopciucha. I tam powinniśmy dotrzeć z programem. Zatem do roku 2029, bo do tego roku jest realizowany program, właśnie do takiej rzeszy Polaków powinniśmy jeszcze dotrzeć z programem, a jak to zrobić skutecznie, powiem w dalszej części, nawiązując do tych zmian w programie, które zostały wprowadzone. Rok 2021, to był ten rok, kiedy w programie złożono najwięcej wniosków. Ubiegły rok, z racji tego, że czynniki zewnętrzne, makro-, mikroekonomiczne, geopolityczne, spowodowały pewne zawirowania, to rok był troszkę gorszy – 2022 od 2021 roku – ale jak na te warunki, które panowały na zewnątrz i tak całkiem dobrze odnaleźliśmy się w tych nowych uwarunkowaniach. W tym roku, widać, to już jest 11%, a mamy 4 miesiące bieżącego roku, a zatem, jeżeli w tym tempie będziemy wdrażali dalej ten program, to ten rok będzie, śmiem twierdzić, rokiem rekordowym dla programu „Czyste powietrze".

Z kolei na tej mapce chciałabym państwu pokazać udział w poszczególnych województwach z ogólnej puli wniosków złożonych w programie „Czyste powietrze". Widzimy jednoznacznie, że liderem jest województwo śląskie – ponad 95 tys. wniosków, ale też bardzo dużo wniosków – województwo mazowieckie, województwo wielkopolskie. Województwo łódzkie również bardzo dużo. Małopolska to jest ten region też, gdzie… Drugi w kolejności, co pokazuje ta mapka. No i na mapce chciałem też państwu pokazać ten element, o którym wspominałem wcześniej, czyli udział jednostek samorządu terytorialnego. To są te żółtawe i zielone kropeczki i prostokąty, które widzimy, na takich kremowych… Przepraszam, mężczyźni kolorów nie rozróżniają, więc, mam nadzieję, wybaczą mi państwo to określanie kolorów. Ale ja to określę kremowym – jest liczba podpisanych porozumień z jednostkami samorządu. A zielone kółeczka, to są te… Liczba samorządów w danym województwie. Średnio, patrząc na całą Polskę, 86% samorządów, 2125 gmin ma podpisane porozumienia z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i prowadzą razem z nami punkty konsultacyjno-informacyjne, gdzie mieszkaniec może iść, uzyskać informacje o programie, może otrzymać pomoc w wypełnieniu wniosku i złożyć wniosek w programie. Czyli całkiem spora rzesza samorządów. Oczywiście chcemy, żeby tych samorządów… Idealnie byłoby, żeby było 100% i będziemy już niedługo otwierali, jak ja to nazywam, kolejne okienko transferowe, gdzie samorządy będą

mogły… Te spóźnialskie samorządy, tak to nazwę, przystąpić do programu, podpisując porozumienia z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

I to są… Ten slajd z kolei pokazuje zmiany, o których mówiłem, w programie. Najistotniejsze, bo na spokojnie państwo sobie prześledzą – natomiast najistotniejsze jest to, że podwyższyliśmy progi dochodowe, które upoważniają do poszczególnych wysokości dofinansowań w poszczególnych częściach programu. Znacznie podwyższyliśmy koszty jednostkowe finansowane w ramach zadań dofinansowywanych z programu, co przekłada się na maksymalne kwoty dotacji, które można otrzymać. I tą maksymalną dotacją, którą na ten moment możemy otrzymać, to jest 136 200 zł, uwzględniając również koszty audytu energetycznego, który jest realizowany, jeżeli chcemy uzyskać dotację na kompleksową termomodernizację naszego budynku. Podwyższyliśmy też tzw. próg wejścia do programu, bo z programu mogą skorzystać właściciele, współwłaściciele budynków jednorodzinnych, istniejących, których dochód roczny nie przekracza i to po zmianach, 135 tys. zł. To szanowni państwo, pozwala zaopiekować się ok. 94% wszystkich gospodarstw domowych w Polsce, bo taki właśnie poziom dochodu nie jest przekraczany. Pozostała część też nie pozostaje bez opieki, bo przecież od 2009 roku mamy funkcjonujący mechanizm ulgi termomodernizacyjnej, z której przez 3 lata… Danych za 2022 rok jeszcze nie ma, natomiast uwzględniając 3 lata, 2019–2021, 1 300 tys., podatników skorzystało z tej ulgi, zrealizowało inwestycje na 24 000 000 tys. zł, a odpisało 3 700 000 tys. zł od swojej podstawy opodatkowania. Czyli to jest konkretny uzysk, 3 700 000 tys. zł pozostało w portfelach obywateli, dzięki temu, że mogli od podatku odpisać koszty, które ponieśli na wymianę kopciucha i docieplenie swojego domu. Nawet jeżeli skorzystaliśmy z programu „Czyste powietrze”, a nie osiągnęliśmy pułapu 3 tys. zł, to możemy odpisać jeszcze przy rocznym zeznaniu podatkowym te koszty, które ponieśliśmy, na prace, o których wspominałem. Zatem tak naprawdę – kompatybilne, idące w parze ze sobą dwa mechanizmy, które możemy zastosować. Zatem zmiany w programie, które spowodowały znaczne podwyższenie dotacji, spowodowały, że Polacy chcą coraz częściej korzystać właśnie z tego elementu bezzwrotnej dotacji w programie „Czyste powietrze”.

Na tym slajdzie, który szybciutko przewinę za moment, są poszczególne przedsięwzięcia i poszczególne wysokości intensywności wsparcia. Bardziej zwróciłbym uwagę na to, że w trzeciej części, dla osób najniżej uposażonych, widzą państwo nawet intensywność dofinansowania 100%, czyli do kwoty netto zadań realizowanych w programie „Czyste powietrze”. VAT nie jest kosztem kwalifikowanym, dlatego że korzystanie z funduszy europejskich uniemożliwia finansowanie VAT. VAT nie jest, tak jak powiedziałem, ale podnieśliśmy intensywność dofinansowania do 100% da tych osób najuboższych, zatem wydaje się, że to powinno pozwolić skorzystać z tej dotacji. Ale mamy pewne obawy, o czym powiem później, wskazując nad czym pracujemy w roku 2023.

Ten slajd pokazuje nowe zasady i dotychczasowe zasady w poszczególnych częściach i to, co wspominałem – 135 tys. zł, najwyższa dotacja, jeżeli doliczymy 1200 zł na audyt energetyczny, to mamy 136 tys. zł. Te wszystkie slajdy, które wyświetlam… Raz, dostępne są w prezentacji, ale mamy też stronę dedykowaną, czystepowietrze.gov.pl, tam państwo też znajdą te wszystkie informacje.

Kolejny slajd również porównuje, ale progi dochodowe, które były w poszczególnych częściach starych zasad i nowych zasad. Widzą państwo, że te progi dochodowe zostały podwyższone. Mając na względzie, że status ekonomiczny Polaków podwyższa się w zasadzie z miesiąca na miesiąc, patrząc na najniższe wynagrodzenie, patrząc na średnie wynagrodzenie w przedsiębiorstwie, już wiemy, że będziemy… I to już robimy, szczegółowo będziemy analizowali, czy nie należy ponownie podwyższyć progów dochodowych uprawniających do poszczególnych części programu. Zatem te prace też już trwają i będziemy na pewno informowali, jeżeli te progi dochodowe będą znowu podnoszone, ale to z racji tego, że ten status ekonomiczny Polaków się po prostu podnosi.

I teraz – co w programie zostało zaopiekowane? To co mówiłem wcześniej, czyli poprawa efektywności energetycznej, możliwość uzyskania wysokich środków, bezzwrotnych na to, żeby docieplić swój dom, ale też bardzo przez nas promowane docieplenie kompleksowe w formie termomodernizacji. Kompleksowa termomodernizacja musi spełnić jeden z dwóch warunków, czyli oszczędność energii minimum o 40% albo osiągnię-

cie zapotrzebowania na energię na poziomie 80 kWh/(m^2*rok). To musi być wykazane w audycie energetycznym, który jest finansowany w ramach programu i wtedy możemy skorzystać, jeżeli zadeklarujemy, że takie… jeden z tych efektów zostanie osiągnięty, wtedy może zostać przyznana dotacja maksymalna na głęboką termomodernizację. Audyt energetyczny – dokument, który pokazuje nam, jak zainwestować najskuteczniej te środki finansowe przyznane w ramach dotacji programu „Czyste powietrze”. Tego wymagamy, ale z drugiej strony finansujemy z wykonanie tego audytu.

To są też wypisane pozostałe zmiany w programie. Często słyszeliśmy też, można powiedzieć, bardzo ostro zarzut względem programu „Czyste powietrze”, że fokusujemy Polaków na to, żeby korzystali z gazu, a to ich wpędza w wysokie rachunki. Całkowicie uwolniliśmy ten element w zmianach programu. To znaczy, nawet jeżeli jest możliwość przyłączenia się do sieci gazowej przez budynek jednorodzinny, istniejący, nie musimy tego robić, nie musimy finansować zakupu kotła kondensacyjnego, gazowego, możemy występować o inne źródło ciepła. I to jest ta zmiana w programie, bo wcześniej, jeżeli była techniczna możliwość przyłączenia się, to musiałem zainstalować kocioł gazowy. Teraz nie, nie muszę. Mogę instalować inne źródło ciepła. Ale tutaj też stawiamy i wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom poprawy jakości powietrza. Jeżeli mówimy o kotle na biomasę drzewną, to musi być kocioł o obniżonej emisyjności cząstek stałych, czyli nie więcej niż 20 mg/m^3. Wtedy kocioł na biomasę drzewną. Bo też tego chcieli Polacy. W niektórych regionach Polski surowiec jest łatwo dostępny, od teraz jego cena znacznie uległa obniżeniu, co też możemy wyczytać w mediach, zatem ten rodzaj nośnika energii też może być wykorzystywany. Kocioł zgazowujący drewno również jest możliwy do zainstalowania, czyli ci, co korzystają typowo z drewna, również mogą takie kotły montować.

Ważne jest też to, że możemy zaliczyć koszty kwalifikowane do 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku, czyli nawet jeżeli dzisiaj rozpoczniemy zadania, a złożymy je nie później niż 6 miesięcy przed datą, kiedy rozpoczęliśmy, to również te koszty są kwalifikowane. No i umożliwiamy osobom, które kiedyś skorzystały z „Czystego Powietrza”, aby ponownie złożyły wniosek i tym razem otrzymały dotację na termomodernizację budynku. Bo to też często słyszeliśmy. Wymieniliśmy źródło ciepła, ale niestety, ceny nośników energii spowodowały, że płacimy za rachunki stosunkowo dużo, a chcielibyśmy teraz docieplić dom, więc można ponownie złożyć wniosek w „Czystym Powietrzu” i ten dom docieplić.

Program „Czyste powietrze” bazuje na różnych formach dofinansowania, od bezzwrotnej dotacji… Mamy też ścieżkę prefinansowania, czyli ścieżkę dla osób z drugiej, trzeciej części programu, gdzie 50% dotacji można otrzymać jeszcze przed rozpoczęciem zadania, czyli to jest takie prefinansowanie na zakup urządzeń, materiałów. Ważne jest, że musimy pokazać… Uwiarygodnić, że mamy to prefinansowanie, możemy skutecznie zastosować… Umowę podpisaną z wykonawcą. I wtedy, składając wniosek, dołączając umowę z wykonawcą, możemy skorzystać ze ścieżki prefinansowania w programie „Czyste powietrze”. Ulga termomodernizacyjna – o tym już mówiłem. Czyli łączenie tych dwóch instrumentów. No i dla najuboższych to dofinansowanie dotacyjne, wyjątkowo atrakcyjne. Głęboka termomodernizacja to jest to, co wspieramy w programie.

I teraz to nad czym pracujemy usilnie teraz i mam nadzieję, za moment będę mógł państwu przekazać informację, że uruchomimy pilotaże, w których chcemy wyskalować ten element, czyli tzw. operatorów. Do tej nazwy proszę się nie przyzwyczajać. Mogą się nazywać również ekodoradcami. Mają być to osoby, podmioty, instytucje i to właśnie będziemy ćwiczyli w poszczególnych pilotażach – różne modele funkcjonowania tego systemu operatorów, którzy z jednej strony aktywnie dotrą do potencjalnych beneficjentów programu, bo trzeba sobie powiedzieć jasno, że siedząc za biurkiem na pewno nie osiągniemy tego celu. Ci operatorzy mieliby wyjść zza biurka, trafić do mieszkańców, zastukać w drzwi, powiedzieć, że jest program „Czyste Powietrze, pomożemy ci złożyć wniosek, pomożemy wypełnić. Mało tego, jesteśmy osobami, które pomogą ci przeprowadzić inwestycję i pomogą później rozliczyć tę inwestycję, razem z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zatem będziemy chcieli zainicjować takie modele operatorów w co najmniej trzech województwach w Polsce, wspierając też te osoby, które często są nazywane… Z najniższymi dochodami. Wykluczonym energe-

tycznie, które same często nie przyjdą do programu, jeżeli my do nich nie wyjdziemy, więc będziemy chcieli zaproponować taki model. W momencie, kiedy dokumenty programowe zostaną przyjęte, zaakceptowane przez panią minister klimatu i środowiska, przyjęte przez radę nadzorczą, będę mógł państwa poinformować o szczegółach pilotaży.

No i miejsca, gdzie możemy znaleźć informacje o programie… Infolinia dedykowana i dla gmin, i dla beneficjentów indywidualnych. Oczywiście Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które od samego początku wspólnie z nami realizują program i to dzięki nim te ponad 600 tys. wniosków skutecznie zostaje skutecznie rozpatrywanych, a dotacje skutecznie wypłacane beneficjentom. Gminne punkty konsultacyjno-informacyjne – mam mało czasu, nie będę rozwijał, ale to są właśnie te punkty, które wynikają z podpisanych porozumień w 86% gmin w Polsce. Banki, gdzie możemy złożyć… No i taki… Webinary Akademii „Czystego powietrza", doskonałe źródło, dostępne na stronie czystepowietrze.gov.pl, gdzie spokojnie oglądając filmy dedykowane określonym działalnościom w ramach…czy etapom realizowania wniosku w ramach programu „Czyste powietrze", możemy w sposób spokojny, w domu, prześledzić, zasięgnąć informacji i złożyć później wniosek w programie.

Kolejnym programem, bo tak, jak mówiłem, szanowni państwo, „Czyste powietrze" jest dedykowane zabudowie jednorodzinnej. Chciałoby się powiedzieć „jest", ale był realizowany program „Ciepłe mieszkanie", ale za moment, mam nadzieję, również będzie, bo w drugiej połowie tego roku chcemy ogłosić kolejny nabór w programie „Ciepłe mieszkanie", a ten program był dedykowany zabudowie wielorodzinnej. Bo wiemy, że za smog odpowiedzialne jest… Za niską emisję odpowiedzialna jest również zabudowa wielorodzinna. Tam również jest wiele kopciuchów, które powodują, że jakość powietrza w wielu miejscach wymaga jeszcze znaczącej poprawy. I przeprowadziliśmy, także wspólnie z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, nabór wniosków dla jednostek samorządu terytorialnego, aby te jednostki mogły przekazać mieszkańcom zabudowy wielorodzinnej środki na wymianę kopciucha i pewne elementy również poprawy efektywności energetycznej tych budynków wielorodzinnych. To był program „Ciepłe mieszkanie", do końca ubiegłego roku prawie…ponad 750 000 tys. zł, mieliśmy w puli 1 000 000 tys. zł, zatem widać, że samorządy nawet, niestety, można powiedzieć, nie wykorzystały tej całej puli. Ona nie przepadnie, tylko ten budżet przejdzie do kolejnego naboru, który chcemy uruchomić w drugiej połowie tego roku. Ale widzą państwo, ile wniosków samorządy poskładały w poszczególnych województwach i na jakie kwoty, które, tak jak powiedziałem, dały sumę prawie 760 000 tys. zł dla zabudowy wielorodzinnej, pozyskać dofinansowanie, więc tym segmentem także się zaopiekowaliśmy.

Tutaj można było, tak jak też widać na tym slajdzie, uzyskać wsparcie dla konkretnych źródeł ciepła, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wentylację z odzyskiem ciepła, instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej – również można było to sfinansować. Powiedziałem o 1 000 000 tys. zł, a widzą państwo tutaj 1 400 000 tys. zł, dlatego że w całej puli było 1 400 000 tys. zł, na pierwszy nabór przewidzieliśmy 1 000 000 tys. zł, a wykorzystano 760 000 tys. zł. Zatem widać, że na kolejny nabór będzie jeszcze co najmniej 650 000 tys. zł, które będziemy chcieli przekazać na realizację kolejnego naboru w „Ciepłym mieszkaniu". To też jest doskonała informacja dla samorządów, że już mogą się szykować i robić rozeznanie u potencjalnych beneficjentów, czyli tam, gdzie ta zabudowa wielorodzinna funkcjonuje. Być może poszerzymy paletę beneficjentów o wspólnoty mieszkaniowe – do 7 lokali mieszkalnych. I mamy także sygnały od samorządów, że najemcy lokali komunalnych w zabudowie wielorodzinnej też powinni się znaleźć w tym programie, zatem przymierzamy się do tego, żeby takich najemców, ale z zasobu komunalnego w zabudowie wielorodzinnej, również objąć wsparciem.

No i program „Stop smog". To jest program typowo dedykowany dla samorządów, tutaj realizujemy go bez udziału Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dla gmin, które chcą pomóc osobom najuboższym w programach, które zmierzają do wymiany kopciucha i do docieplenia domów. Do tej pory 31 gmin podpisało porozumienia z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Tutaj środki z Funduszu Termomodernizacji i Remontów, udział w tej chwili jest

taki, że 70% dajemy my, jako Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 30% dokładają samorządy i wtedy te osoby najuboższe, z dochodami wysokości 125% i 175% najniższej emerytury krajowej mają w 100% finansowane zadania związane z wymianą kopciucha. Dzięki wspólnej pracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska być może już niedługo do laski marszałkowskiej trafią zmiany w ustawie, które umożliwią finansowanie… W tej chwili jest do 53 tys. zł, umożliwią do 106 tys. zł finansowanie zadań realizowanych zgodnie z programem „Stop smog". I zmniejszymy udział samorządów – takie mamy plany – z 30% do 10%, czyli 90% szłoby z naszej puli, 10% – z samorządów. Mam nadzieję, że… Już dzisiaj, szanowni państwo parlamentarzyści, proszę o… Jeżeli taka zmiana się pojawi, o pozytywne przyjęcie jej i zagłosowanie za tą zmianą, bo to tylko i wyłącznie umożliwi Polakom jeszcze szersze dotarcie i gminom sfinansowanie zadań swoim mieszkańcom, dzięki naszym środkom z Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Te zmiany, o których mówię… Jest w apce tej zielonej, poniżej, jest to zapisane, więc na spokojnie można później sobie prześledzić, czego będą dotyczyły te zmiany.

I najnowszy produkt, właściwie produkt piątej edycji najnowszy, bo sam produkt obecny na rynku od roku 2019. Program „Mój prąd", to program, który umożliwia, tak jak państwo wiedzą, wsparcie do instalacji fotowoltaicznych – ale tak było kiedyś. Trzy pierwsze edycje to było rzeczywiście wsparcie tylko dla instalacji fotowoltaicznej, ale od czwartej edycji, kiedy wprowadziliśmy nowy system rozliczania prosumentów, tzw. net-billing, rozliczanie wartościowe, a nie ilościowe, oparte na systemie opustów, tak jak miało to miejsce w zasadzie do 30 marca roku 2022, to poszerzyliśmy o pewne elementy, które mają pomagać Polakom albo magazynować, a co zarazem, można powiedzieć, konsumować energię elektryczną wytworzoną we własnym gospodarstwie domowym. Czyli „Mój prąd" w czwartej edycji obejmował również magazyny energii, magazyny ciepła i systemy zarządzania tą energią. Tak było w czwartej edycji, ale mówię tylko o tym nawiązując do poprzedniej, bo do piątej edycji, czyli tej najnowszej, która funkcjonuje od 22 kwietnia, czyli od ponad dwóch tygodni, oprócz tych elementów, które już wymieniłem, dołożyliśmy jeszcze pompy ciepła i kolektory słoneczne, które umożliwiają przygotowanie ciepłej wody użytkowej. Ja nazywam czasami ten nowy „Mój prąd" troszeczkę uzupełnieniem… A nawet nie troszeczkę, tylko uzupełnieniem programu „Czyste powietrze". Bo mamy czyste źródło ciepła, np. kocioł gazowy kondensacyjny albo kocioł na pellet, na biomasę o obniżonej emisji cząstek stałych. Nie mogliśmy skorzystać z programu „Czyste powietrze", aby np. zostawić sobie to źródło, a zainstalować… Jako źródło szczytowe. Natomiast zainstalować inne źródło oparte na zasilaniu energią elektryczną, czyli mam tu na myśli pompy ciepła. Wtedy nie mogliśmy z „Czystego powietrza", a teraz możemy już to uczynić, korzystając z dotacji z programu „Mój prąd". Bo piąta edycja programu, szanowni państwo, jest przeznaczona dla beneficjentów, którzy np. wcześniej skorzystali z „Mojego prądu" i uzyskali dotację na instalację fotowoltaiczną, a teraz chcieliby zamontować jeszcze te dodatkowe elementy, to mogą skorzystać i złożyć ponowny wniosek. Oczywiście dla nowych beneficjentów, którzy wcześniej nie korzystali z dotacji, ale są w systemie net-meteringu… Bo to też jest ten wymóg, że musimy być w nowym systemie rozliczania. A jeżeli jesteśmy w systemie opustów, a chcemy skorzystać z „Mojego prądu", to musimy przejść na system net-metering, pokazać to odpowiednim zaświadczeniem wystawionym przez operatora sieci dystrybucji. Zresztą to zaświadczenie też jest potrzebne, jeżeli w ogóle chcemy skorzystać z programu, bo program bazuje na refinansowaniu nakładów poniesionych przez beneficjenta, a dowodem na to ma być zaświadczenie wystawione przez operatora sieci dystrybucji, że instalacja działa, funkcjonuje, jest wpięta do systemu elektroenergetycznego i produkuje energię elektryczną. Zatem ten „Mój prąd" jest dla tego typu osób.

Zatem opiekujemy się też w zasadzie tymi osobami, które wcześniej skorzystały, a chciałyby jeszcze teraz dołożyć sobie te urządzenia, które mają prowadzić do autokonsumpcji energii elektrycznej. Bo przecież, szanowni państwo, idea prosumenta to jest przede wszystkim wyprodukowanie energii elektrycznej na własne potrzeby. Taka jest idea prosumenta i do tego zachęcamy, właśnie umożliwiając pozyskanie wsparcia do tych komponentów, które wymieniłem, a które państwo widzą na tym slajdzie. I jeszcze warte podkreślenia jest to, że koszty kwalifikowane w programie „Mój prąd" są od 1 lutego 2020

roku. Zatem te inwestycje, które zostały po tej dacie wykonane, mogą być kwalifikowane jako koszty w programie „Mój prąd", a moc instalacji pozostaje bez zmian, od 2 do 10 kW, tak jak to było od pierwszej edycji programu. Za chwilę pokażę, jaka jest wysokość wsparcia poszczególnych elementów. I tu właśnie rysuje się ta wysokość wsparcia. Podstawowa wysokość do instalacji PV to jest 6 tys. zł. Jeżeli montujemy coś ponad tę instalację fotowoltaiczną, to dofinansowanie wzrasta nam z 6 tys. do 7 tys. zł. We wszystkich elementach nie więcej niż do 50% kosztów kwalifikowanych. I teraz tak, pompy ciepła, w zależności od tego, jaka pompa ciepła zostaje zamontowana – wysokość dofinansowania od 4500 zł dla pompy powietrze-powietrze; 12 600 zł powietrze-woda bez podwyższonej klasy energetycznej; 19 400 zł dla pompy ciepła powietrze-woda o podwyższonej klasie energetycznej; i 28 500 zł to jest maksymalne dofinansowanie do pomp ciepła – do pompy gruntowej, najdroższej w realizacji, zatem to dofinansowanie najwyższe.

Magazyny ciepła, czyli te takie tzw. zbiorniki buforowe, gdzie możemy także przechowywać energię w postaci ciepła, to mamy do 5 tys. zł. No, magazyny energii, czyli magazyn energii bateryjny, indywidualny, który możemy zamontować w naszym gospodarstwie domowym – do 16 tys. zł. 3 tys. zł to jest system zarządzania energią elektryczną, czyli takie inteligentne, w naszym imieniu, można powiedzieć, zarządzanie wyprodukowaną energią między urządzeniami i źródłami wytwarzania tej energii. I 3500 zł – kolektor słoneczny używany do przygotowania ciepłej wody użytkowej. Jeżeli ktoś jest w systemie opustów, a chciałby skorzystać, co wspominałem, przechodzi na net-billing i dostaje jeszcze taki bonus 3 tys. zł przy przejściu, kiedy nawet tę instalację ma już wykonaną, bo jak jest w systemie opustów, to musi mieć tę instalację. Przy wejściu do programu otrzymuje od nas jeszcze te 3 tys. zł takiego bonusu. Dzięki temu ta maksymalna wysokość wsparcia, jeżeli zsumujemy sobie poszczególne komponenty, może wynosić nawet 58 tys. zł, z programu „Mój prąd".

I to, co już udało się nam osiągnąć, szanowni państwo. Patrząc na wszystkie nabory, 510 tys. wniosków wpłynęło w programie „Mój prąd". I teraz chciałem zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz. W Polsce mamy 1250 tys. prosumentów. Jeżeli przyjmiemy 510 tys. wniosków z programu „Mój prąd", dołożymy do tego instalacje fotowoltaiczne w „Czystym powietrzu"… Bo o tym nie powiedziałem – w „Czystym powietrzu", przy okazji jednego wniosku, składanego na wymianę źródła ciepła, na docieplenie domu możemy również uzyskać wsparcie na instalację fotowoltaiczną. Zatem wcale nie musimy składać drugiego wniosku do „Mojego prądu", tylko możemy skorzystać przy okazji realizacji programu „Czyste powietrze", również na dofinansowanie do instalacji fotowoltaicznej. I nawet, mało tego, tam dla osób najniżej uposażonych, w trzeciej części programu na samą instalację fotowoltaiczną w ramach programu „Czyste powietrze" można uzyskać nawet 15 tys. zł. Ok. 100 tys. osób skorzystało już ze wsparcia na instalację fotowoltaiczną. Zatem jak dołożymy te 100 tys. do 510 tys. zł, to można pokusić się o stwierdzenie, że połowa wszystkich prosumentów w Polsce skorzystała z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na instalacje fotowoltaiczne. Już dzisiaj mogę powiedzieć, że od 22 kwietnia nie 7,5 tys., a 8 tys. zł wniosków zostało złożonych w programie „Mój prąd". Ok. 47 wniosków dziennie zostaje złożonych w ramach ten nowej edycji. Zatem widać, że jest zainteresowanie i Polacy chcą inwestować. Oczywiście najwięcej wniosków wpływa na same instalacje fotowoltaiczne, ale jest też dużo wniosków, idących w setki, składanych na magazyny energii, na pompy ciepła jeszcze więcej, na magazyny ciepła również, więc każdy rodzaj urządzenia, który przewidzieliśmy, w większym lub mniejszym stopniu znajduje zainteresowanie u osób, które składają wnioski w programie „Mój prąd" – piąta edycja, której nabór potrwa do 22 grudnia lub do wyczerpania się alokacji środków w programie. Zatem zachęcam wszystkich i za państwa pośrednictwem również – do składania wniosków.

Programy, które przedstawiłem dotyczą, szanowni państwo, klienta indywidualnego. Jeżeli pan przewodniczący pozwoliłby, to oczywiście na niską emisję największy wpływ mają te nasze gospodarstwa domowe, czyli zabudowa jednorodzinna, czyli wielorodzinna, ale chciałbym tylko informacyjnie państwu wspomnieć, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oczywiście też… To co wspominała pani dyrektor Agnieszka Sosnowska, kompleksowo podchodzi do poprawy jakości powietrza w Polsce,

ale też do odpowiedniego ukształtowania miksu energetycznego. Patrząc na dokument, o którym pan przewodniczący wspominał, Politykę energetyczną Polski do 2040 roku, obecną, ale już przecież wiele razy słyszeliśmy, że za moment zaktualizowaną, po przyjęciu przez Radę Ministrów tej aktualizacji, za moment pewnie ujrzy światło dzienne. Ale my, jako Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, opiekujemy się również tzw. energetyką zawodową, dedykując ogromną liczbę programów, gdzie mamy też odnajdywać się w tej transformacji energetycznej poprzez finansowanie wielu zadań.

Mamy taki doskonały instrument, w którym jesteśmy krajowym operatorem – Fundusz Modernizacyjny. Przypomnę, że Fundusz Modernizacyjny to jest 2% środków pochodzących z handlu emisjami CO_2, właśnie na zadania związane z tzw. transformacją energetyki. 2% z tej ogólnej puli handlu emisjami i z tych 2%, to warte podkreślenia, Polska wywalczyła aż 43% ogólnego udziału z tych 2%, czyli prawie połowa środków jest dedykowana właśnie Polsce. I w ramach tego Funduszu Modernizacyjnego właśnie Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest krajowym operatorem. Dzięki temu mamy już, szanowni państwo, uruchomionych 16 programów na 22 000 000 tys. zł – już aktywnych programów, gdzie można składać wnioski, można korzystać z dofinansowania, a te programy zamykają się w ogólnej tematyce efektywności energetycznej, modernizacji systemów energetycznych, wytwarzania i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii, czyli odpowiednie ukształtowanie miksu OZE w całym miksie energetycznym, wykorzystanie wysokosprawnej kogeneracji w przemyśle, w sektorze ciepłowniczym, no i rozwój infrastruktury elektroenergetycznej. Czyli szukanie wsparcia z całej infrastruktury, żeby to OZE, choćby nawet, które płyną i od prosumentów i z dużych farm, czy to wiatrowych, czy słonecznych, mogły zostać przekazane do sieci elektroenergetycznej. I teraz, w tej tematyce, o której wspomniałem, te 22 programy tylko wymienię z nazwy, żeby państwo mogli usłyszeć… Już z nazw dużo wynika, w jakim kierunku chcemy pomagać i komu reorganizować się w tym systemie energetycznym. „Kogeneracja dla energetyki i przemysłu", budżet – 2 000 000 tys. zł; „Kogeneracja dla ciepłownictwa", budżet – 3 000 000 tys. zł; „Digitalizacja sieci ciepłowniczych" – 500 000 tys. zł; „Przemysł energochłonny – OZE", w odniesieniu do finansowania OZE w tym przemyśle energochłonnym – 650 000 tys. zł; „Przemysł energochłonny – poprawa efektywności energetycznej" – 350 000 tys. zł; „Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny" – 1 500 000 tys. zł, czyli kolejne źródło energii, biogaz i to chcemy też wykorzystywać, i też znacząco przyspieszyć w tym kierunku pozyskiwanie środków i realizację inwestycji; „OZE jako źródło ciepła w ciepłownictwie" – 2 000 000 tys. zł; „Kogeneracja powiatowa", czyli typowo, dla tych jednostek wytwórczych, które są w jednostkach samorządu terytorialnego posadowione – 1 000 000 tys. zł; „Elektroenergetyka – inteligentna infrastruktura energetyczna" – 1 000 000 tys. zł; „Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby rozwoju stacji ładowania pojazdów elektrycznych", to, o czym wspominała pani dyrektor Agnieszka Sosnowska; ochrona powietrza z punktu widzenia transportu, „Zielony transport publiczny", też należałoby tu wspomnieć o programie na autobusy elektryczne dla samorządów – 2 000 000 tys. zł, ale to są już konkursy zamknięte, gdzie samorządy podpisują umowy i autobusy kupują, ale trzeba przygotować, żeby ładować te autobusy, sieci elektroenergetyczne też trzeba do tego przygotować, zatem ten program też się… Operatorzy sieci dystrybucji mogą pozyskać środki tutaj na to, żeby tę infrastrukturę przygotować, zatem tutaj, na rozwój tej infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby ładowania pojazdów elektrycznych – też 1 000 000 tys. zł; i „Wsparcie wykorzystania magazynów oraz innych urządzeń na cele stabilizacji sieci – program dla Operatorów Sieci Dystrybucyjnych", tzw. zbiorcze, bo mówiliśmy o indywidualnych magazynach energii, dla klientów indywidualnych. Tutaj, dla operatorów sieci dystrybucji, żeby w tych newralgicznych częściach sieci energetycznej mogli ulżyć tej sieci przez zbiorcze magazynowanie energii – mamy przeznaczony 1 000 000 zł. No i jeszcze takie trzy programy: „Moje ciepło", to jest z kolei program dla zabudowy jednorodzinnej, ale nowobudowanej, też na pompy ciepła, budżet – 600 000 tys. zł; „Energia dla wsi", czyli segment rolnictwa, odnawialne źródła energii, energetyka wiatrowa, biogazownie, małe elektrownie wodne, tutaj jest też program ogłoszony z budżetem 1 000 000 tys. zł; i program, o którym wspominała już też pani

dyrektor, „Renowacja z gwarancją oszczędności EPC" w modelu ESCO, to jest taki nowy model… Znaczy, model nienowy, tylko chcemy ten model jakby spróbować wdrożyć w Polskich warunkach, czyli tak naprawdę finansowanie pewnych zadań przy użyciu wsparcia finansowego zewnętrznego, ale spłacamy to finansowanie z oszczędności, które uzyskamy przez…po przeprowadzonej inwestycji, kiedy poprawiliśmy efektywność energetyczną budynków. Czyli te oszczędności, które wygenerujemy idą nam na spłatę zobowiązań, które otrzymaliśmy ze środków zewnętrznych, na wykonanie tych inwestycji. I to są te wszystkie programy na 22 000 000 tys. zł, które w tej chwili mamy uruchomione z Funduszu Modernizacyjnego. Łącznie w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest ok. 66 programów uruchomionych, które, przynajmniej w tej części, które wymieniłem, są dedykowane właśnie szeroko rozumianej transformacji energetycznej i próbie ulżenia tym wymogom, które Polska musi, ale i chce spełnić. Tylko, że chce spełnić na polskich warunkach, w polskim tempie, dostosowane w ochronie polskiego obywatela i polskich przedsiębiorstw wrażliwych na te zmiany i przeprowadzanie transformacji energetyki.

To tak naprawdę, szanowni państwo, w telegraficznym skrócie. Jeżeli będą jakieś pytania, to oczywiście postaram się na nie odpowiedzieć. Ślicznie dziękuję.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie.

Nie ukrywam, że, choć sam byłem świadom tego, że program bardzo dynamicznie się rozwija, nie byłem w pełni przekonany, że aż tak bardzo dynamicznie. I to muszę powiedzieć z pełną odpowiedzialnością, że w tych głównych elementach pan prezes mnie zaskoczył. I to bardzo mile. Jest to 2125 gmin w programie, 6 tys. wniosków, a nawet więcej, na prawie 13 000 000 tys. zł, bo tak to było pokazane w prezentacji. To rzeczywiście są liczby bardzo imponujące i pozwalają też na patrzenie na przyszłość z dużo większym optymizmem, dlatego bardzo dziękuję za tę bardzo precyzyjną, bardzo szczegółową prezentację. Również informacje, jeśli, tak jak powiedziałem, można przesłać, to będą one dla nas też elementem tego, żeby przekazywać, że ten program rzeczywiście skutecznie działa, że jest otwarty. Nie ukrywam, że też i dla mnie jest to pewna satysfakcja, bo jeszcze w 2019 roku ten program, którego dzisiaj jest kontynuacja w postaci piątej edycji „Mój prąd", to, nieskromnie powiem, po części był również naszym wspólnym pomysłem w Ministerstwie Energii, bo wtedy z panem ministrem Tchórzewskim współpracowaliśmy i nie sądziłem, że program spotka się z tak dużą, ogromną akceptacją i dzisiaj ta piąta edycja to jest dokładnie to, czego oczekują tak naprawdę mieszkańcy, którzy sygnalizowali, że, no… Tu są zamknięci w tej pułapce, tu już gdzieś z czegoś skorzystali, nie mogą czegoś rozwinąć itd. A dzisiaj to daje naprawdę ogromnie szerokie możliwości wykorzystania. Wspomnę jeszcze o jednej bardzo ważnej sprawie, o której pan prezes tutaj podkreślił i powiedział, „Kogeneracja w ciepłownictwie", w energetyce oraz ta „Kogeneracja powiatowa"… Przypominam sobie, to był rok 2009, kiedy rozpoczynaliśmy prace nad… W poprzedniej jeszcze… W poprzednim, że tak powiem, rozdaniu nad zmianą ustawy Prawo energetyczne. Wprowadziłem wtedy propozycje rozwiązania uzgodnione z URE, nie wiem, jakimś cudem udało się to przeforsować. To były fioletowe certyfikaty dla kogeneracji i to dało, mówiąc krótko, możliwość pozyskania środków na rozwój tej kogeneracji. Te propozycje przedstawione przeze mnie, przez moją skromną osobę, jeszcze raz podkreślę, jakimś cudem uzyskały wtedy akceptację i udało się to przez wiele lat wykorzystywać. Dlatego rozwój tej kogeneracji, w zupełnie nowych w tej chwili warunkach prawnych jest bardzo dobry, bo to jest wykorzystanie jakby odpadowego ciepła tam, gdzie jest produkcja energii i wykorzystanie kogeneracji wszędzie tam, gdzie daje to podwyższenie efektywności wykorzystania różnych nośników energii.

Jeśli państwo pozwolą, to chciałbym teraz oddać głos panu dyrektorowi Andrzejowi Kaźmierskiemu, z którym mieliśmy okazję dyskutować wspólnie na dość trudnym panelu, bo przemysł energochłonny, ograniczenie emisji, ograniczenie pewnych obciążeń, no, ale wtedy ta dyskusja, myślę, że dość barwna i dość ciekawa, pozwoliła również na wypracowanie wniosków, tak że panie dyrektorze, dziękuję za pana obecność, bardzo proszę o zabranie głosu.

Jeśli można, bo są jeszcze przedstawiciele…szefowie Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pan prezes tak bogato przedstawił temat, że nie wiem, czy coś jeszcze zostało dla państwa, ale myślę, że zrobimy w ten sposób, że teraz pan dyrektor, a później państwo, z doświadczeń własnych, już takich regionalnych, przedstawią krótkie wystąpienia, bo chciałbym też…

Senator Ewa Gawęda:

My za 15 minut musimy wrócić do Senatu.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

A, rozumiem. To myślę, że tak króciutko i zaraz tutaj paniom senator oddam głos. Dobrze?

Panie dyrektorze, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej Ministerstwa Rozwoju i Technologii Andrzej Kaźmierski:

Dziękuję bardzo.

Postaram się jak najkrócej, a przynajmniej… W razie czego potem wrócę. Materiały, uprzedzając, panie przewodniczący, wyślę oczywiście do sekretariatu, tak że będą dostępne pełne.

Proszę państwa… Znaczy, jestem pod wrażeniem prezentacji pana prezesa, tak że trochę trudno mi teraz tę samą dynamikę zachować. Proszę państwa, dotknął nas niewątpliwie, między innymi, kryzys energetyczny, już nie mówiąc o covidzie. Mamy w tej chwili sytuację kryzysu energetycznego. Przypominam – w ciągu ostatniego okresu poświęciliśmy… Polska poświęciła, czyli my wszyscy, w gruncie rzeczy, kilkadziesiąt miliardów złotych na wsparcie odbiorców energii – różnych form energii, czy to ciepła, czy elektryczności, czy gazu. To była konieczność, to nie jest rozwiązanie docelowe, na pewno, natomiast to była konieczność. W tej chwili jest czas, żeby przygotować się na przyszłość i żeby wydać pewnie podobne kwoty, ale racjonalnie, tak żeby mieć spokój na dłużej. Z analiz wynika, że potencjał, wręcz strategiczny, w skali państwa leży właśnie w termomodernizacji. Właśnie w tym obszarze potencjał szacowany według ośrodków międzynarodowych dla Polski na 52 TWh rocznie. Tyle można by oszczędzić rozwijając… wykonując cały program.

Dzięki panie prezesie, bo rzeczywiście wasza praca do tego znakomicie się przyczynia. A wszyscy wolelibyśmy wydać te pieniądze w ten sposób, dając korzyść i krajowi, i odbiorcom końcowym oczywiście, których koszty użytkowania budynków będą spadać. To jest, dodam, jedna trzecia krajowego systemu elektroenergetycznego, tak że to jest gigantyczna zmiana, przeprowadzenie szybkiej termomodernizacji. Oczywiście dostajemy takie pytania, czy to jest… Dlaczego robimy to dla widzimisię takich, czy innych ośrodków w Europie. Nie, my to chcemy zrobić dla siebie, bo to jest zwyczajnie racjonalna inwestycja, najlepsza inwestycja, jaką możemy zrobić – skierować w dużym stopniu środki na termomodernizację. Oczywiście też na zmianę miksu energetycznego, tak żeby nie być zależnym od importu.

Wracając teraz do programów, które są przez nas prowadzone. To będzie o tyle prostsze, że wszystkie są ujęte w jednym, pod jednym tytułem – to jest program TERMO, w jednej ustawie, która reguluje zasady, między innymi CEEB, ale też termomodernizacji i remontów, to są działające już od dawna programy premia termomodernizacyjna – co do zasady 26% kosztów przedsięwzięcia, dla budynków wielorodzinnych. Z założenia to jest dla budynków wielorodzinnych. Koszty kredytu są zwracane, co znaczy – po wykonaniu termomodernizacji i osiągnięciu właściwych efektów, oczywiście parametrów. Premia remontowa – to też się częściowo odnosi do termomodernizacji, bo w ramach remontu łącznie liczone są też wymiany okien. Przez ostatnie lata, do 2016 roku, to jest 12 800 budynków, ponad już, 321 tys.… 330 tys. zł już w tej chwili gospodarstw domowych. Tak, że to postępuje. Cały czas podnoszona jest jakość termomodernizacyjna, znaczy, jakość efektywności energetycznej tych budynków. W tej chwili oprócz tego mamy premię MZG, czyli dla mieszkaniowego zasobu gminnego – czyli mieszkań zarządzanych, będących we własności samorządu lokalnego. Tam jest do 50% kosztów. I tutaj zachodzi zmiana dzięki programowi grant OZE i grant termomodernizacyjny…

Dzięki programowi KPO, grant termomodernizacyjny – dodatkowo 10%, tak że zamiast 26% to będzie 36%. Będzie to znacząca zmiana dla spółdzielni, dla wspólnot mieszkaniowych. Biorąc pod uwagę, że wymagana tam jest oszczędność do najmniej 20%, osiągnięcie oszczędności, to w ciągu 5 lat, prosto policzyć, 20%, to przez 5 lat zwraca się mniej więcej nakład. Może być szybciej. Również w ramach KPO grant MZG, czyli zasobu gminnego – dodatkowo 30%, tam było 50%, tu jest dodatkowe 30%. Zależy nam, żeby w pierwszej kolejności najłatwiej miały gminy dla zasobów komunalnych, to są często bardzo zdewastowane budynki. To jeszcze tylko dodam, że do tego doszedł grant OZE – budowa instalacji fotowoltaicznej na budynkach wielolokalowych.

Bardzo proszę, bo pani senator wychodzi, musimy wykorzystać czas póki pani jest.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Tak, dokładnie.

Bardzo proszę, pani senator Dorota Tobiszowska.

Senator Dorota Tobiszowska:

Dzień dobry.

Jestem senatorem, właśnie ze Śląska. Mam takie pytanie. Do mnie, do biura senatorskiego przychodzą ludzie, którzy mają problem, który pojawił się niedawno w mediach, dotyczący pomp ciepła. Mówimy tutaj, bo sobie doczytałam, o tzw. F-gazach. To są przepisy unijne, które mają wejść już w życie od 2026 roku. I mieszkańcy, którzy przychodzą, a chcieliby, mimo wszystko, ale chcieliby taką pompę zamontować, boją się, że za chwilę zmierzą się właśnie z tym problemem. Tu chodzi o układ chłodniczy, jak ja to rozumiem i o pewne takie konstrukcje, które na razie w tych pompach nie są stosowane, a będą stosowane albo będą musiały być stosowane, no, ale ludzie kupią już taki sprzęt, jaki kupią. Czy jest jakieś rozwiązanie, czy z tym problemem państwo się zapoznali i czy można tym ludziom coś powiedzieć, żeby ich jednak zachęcić do montowania tych pomp?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej MRiT Andrzej Kaźmierski:

Jeśli można.

Pompy ciepła starszego typu rzeczywiście są oparte na F-gazach. W dużej części niestety, dotyczy to producentów polskich, krajowych i w związku z tym oni w tej chwili pracują nad przejęciem, znaczy wdrożeniem, bo to są oczywiście inne technologie, mniej inwazyjne dla środowiska…wdrożeniem, przeniesieniem swojego działania w tamten obszar. W tej chwili oczywiście można kupić taką pompę, ona jest legalna i może być dalej użytkowana, to nie chodzi o to, że będzie demontowana. Nikt nie będzie chodził i niszczył. Natomiast przestaną być produkowane i to jest rzeczywiście pewien problem. Chcielibyśmy uzyskać w dyskusji jakąś derogację ze względu na z jednej strony duże zapotrzebowanie, ale też wsparcie naszego rynku, bo w efekcie nasze pompy ciepła, krajowe być może mogą z rynku wypaść, choć już w tej chwili widzę działanie producentów pomp ciepła, żeby się zjednoczyć. To jest bardzo dobre działanie, żeby stworzyć wspólną organizację, która będzie pracowała już w nowej technologii. Prawdopodobnie podniesie to nieco ceny. Na pewno te F-gazy, o ile dobrze rozumiem, to… Agnieszka…? Bardziej szkodzą na dziurę ozonową, tak? Czy…? Bo to…?

Dyrektor Departamentu Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej MKiŚ Agnieszka Sosnowska:

Może tylko dodam. Rzeczywiście, mają wyższy wskaźnik globalnego ocieplenia, dlatego są bardziej… Bardziej negatywnie wpływają na atmosferę niż nawet dwutlenek węgla.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej MRiT Andrzej Kaźmierski:

Tak, że w sumie chodzi o to, żeby wdrażając technologie proklimatyczne nie szkodzić, z czym można się zgodzić, natomiast trzeba znaleźć alternatywę. Takie pompy można w tej chwili instalować, nie będą wyrywane ze ścian i nikt nie będzie tego niszczył, natomiast producenci… No, pompa od małego producenta stwarza pewne ryzyko, że coś

może… Jak producent zmieni swoje produkty, może mieć problem z serwisowaniem i o tyle jest to pewien kłopot. W wypadku większych producentów to w gruncie rzeczy niewiele zmienia.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Senator Ewa Gawęda.

Senator Ewa Gawęda:

Panie przewodniczący, szanowni goście, szanowni państwo, również jestem senatorem ze Śląska i teraz, niedawno, u mnie w okręgu dosyć mocno media zaangażowały się też w nagłośnienie tematu, problemu. Dlatego, że stare instalacje fotowoltaiczne, które zostały u niektórych ludzi zainstalowane na dachach, dochodzi tam do jakichś mikrowybuchów i od tego zaczyna się pożar dachu. Organizacje straży pożarnej właśnie niedawno dały też takie wywiady, jaka jest skala tego problemu i wygląda na to, że tego jest coraz więcej. Ludzie zaczynają dopytywać – też w moim biurze senatorskim – co w takim układzie robić. Czy w ogóle są to bezpieczne sprawy itd, czy oni mają jakieś szanse na odszkodowanie, gdyby właśnie doszło do takiego pożaru przez urządzenia fotowoltaiczne. I tutaj jakby sama… Znaczy, chcę podkreślić to, że sama byłam bardzo mocnym lobbystą, można tak powiedzieć, by program „Czyste powietrze" został uruchomiony, sama uruchamiałam… Praktycznie mogę powiedzieć, że wszystkie samorządy w moim okręgu uruchomiły ten program, z czego jestem bardzo dumna, ale też jestem jakby takim ambasadorem tych ludzi, dlatego do mnie uderzają. I teraz muszę im odpowiadać na te pytania, czemu tak się dzieje i czemu sami ich do tego namawialiśmy, a teraz doszło do pożaru dachu. Może coś podpowiecie w tym temacie?

Dziękuję bardzo.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej MRiT Andrzej Kaźmierski:

Już. Bardzo praktyczny problem, on nie jest bardzo powszechny, ale wystarczy jeden, żeby stworzyć atmosferę, że to coś złego i że może być niebezpiecznie. Co więcej, może być niebezpieczne, rzeczywiście. Tak naprawdę jest to efekt boomu, który wszyscy razem, ustawodawczo, regulacyjnie wykreowaliśmy – boomu fotowoltaiki. Oczywiście powstało mnóstwo firm, większość z nich już znikła z rynku, bo trochę ten boom wyhamował. One się skonsolidowały, powstały większe, tych mniejszych już nie ma. Często były to firmy przypadkowe. Za chwilę dodam, że mamy następne zagrożenie z tego samego cyklu, który się już pojawia.

Proszę państwa może być to… Prawdopodobnie jest to raczej wynik złego montażu, pospiesznego montażu. Szaleństwo, były to po prostu potworne liczby budowanych instalacji. I nie wszystkie firmy były dobre. Jest możliwość audytu i to byłoby najbardziej racjonalne, bo…żeby przyszedł fachowiec, ocenił. Pytanie, kto miałby to zrobić, bo jeśli przyjdzie inna firma, to wiadomo. A kto panu to tak zepsuł? – zapyta. No i weźmie drugie tyle pieniędzy za to, żeby to poprawić. Polskie Stowarzyszenie Fotowoltaiki, organizacje branżowe… Zresztą poproszę, bo rzeczywiście pojawia się ten temat coraz częściej, poproszę organizacje o stworzenie takich punktów kontaktowych dla… Bardzo dziękuję za tę uwagę. Dla…publicznie dostępnych, gdzie, oczywiście za pieniądze, mógłby przyjść audytor, ocenić, powiedzieć, co należy poprawić, a potem to już można wziąć inną firmę, która poprawi, ma wskazane rzeczy do zrobienia. Między innymi na samym początku też musieliśmy wprowadzić dodatkowe wymagania dla fotowoltaiki, akceptacji w straży pożarnej dla większych instalacji, bo rzeczywiście takie ryzyko jest. W tej chwili pojawia się kolejne takie ryzyko, bo instalacje balkonowe… U nas tego nie było, to zaczyna jechać strasznie i to są małe instalacje, instalowane zazwyczaj przez zupełnych już amatorów. Zidentyfikowaliśmy tam ryzyka urwania balkonów, spalenia instalacji… To nawet nie to, że to zaszło, ale ryzyko jest, to znaczy porównanie wagi z wytrzymałością wskazuje na to, że może nie wytrzymać. Chcielibyśmy… Rzeczywiście na naszej stronie wprowadzimy wskazania, co do instalacji balkonowej, jak to należy robić i co wspólnota powinna zrobić, żeby…wspólnota, czy spółdzielnia. To samo… W takim razie dziękuję bardzo za uwagę, przyjąłem i postaramy się tam wprowadzić taki element, co zrobić, jeżeli mamy obawy. Bo jeżeli zrobiła to bardzo porządna firma, która nadal istnieje, to można ją zapytać, ona przyjdzie, sprawdzi, ona nadal żyje i z tym nie ma specjalnego

ryzyka. Natomiast jeżeli tej firmy już nie ma, to rzeczywiście dobrze, żeby przyszedł ktoś wskazany, z jakimiś dokumentami, zrobił z tego raport i z tym raportem możemy iść do dowolnego wykonawcy. To wydaje się taką najbardziej racjonalną procedurą. Mniej więcej w ciągu miesiąca postaram się, tak już nie obiecuję, bo dużo się dzieje ostatnio, wprowadzić coś takiego na naszą stronę jako informację.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze.

Pani przewodnicząca, poseł Ewa Szymańska.

Poseł Ewa Szymańska (PiS) – spoza składu podkomisji:

Panie przewodniczący, dziękuję za udzielenie głosu.

Mam pytanie dotyczące ocieplania budynków i chodzi o wspólnoty. Tu było wspomniane o tym w takim telegraficznym skrócie, ale czy ten program już… Jeżeli chodzi o KPO, że to z KPO ma być. Czy on już został uruchomiony i czy wspólnoty mogą już korzystać, bo jakieś półtora miesiąca temu dopytywałam osobiście w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wtedy powiedziano mi, że to będzie gdzieś na początku czerwca, ten program gdzieś w czerwcu. Czy to już jest w tej chwili, czy dopiero będzie uruchomione? Bo jeżeli chodzi o samorządy, tak, te budynki samorządowe, wielorodzinne, to wiem, że mogą korzystać, a chodzi mi właśnie o wspólnoty mieszkaniowe.

Dziękuję.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej MRiT Andrzej Kaźmierski:

Pani przewodnicząca, jeśli chodzi o wspólnoty mieszkaniowe, do tej pory… Działa nadal Fundusz Termomodernizacji i Remontów, czyli te 26%. Ta dopłata, czyli grant termomodernizacyjny jest już działający, można składać, to jest dodatkowe 10%, tak że można składać. Tam jest też grant OZE, z tych samych funduszy i tak samo prowadzony. Łącznie, na jedno i drugie, z tym, że głównie na OZE, bo tu była duża potrzeba, złożono już w tej chwili ok. 1 tys. wniosków. Tak, że jak na start i pewną nieruchawość spółdzielni, to jest bardzo dużo, bo spółdzielnie muszą podjąć decyzję, uchwałę…

Poseł Ewa Szymańska (PiS) – spoza składu podkomisji:

Mnie chodzi o wspólnoty mieszkaniowe, nie o spółdzielnie.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej MRiT Andrzej Kaźmierski:

Wspólnoty też, tak. Też mają proces decyzyjny trochę dłuższy niż obywatel. W związku z tym wspólnoty też, tak samo mogą składać. I jak mówię, łącznie złożono ok. 1 tys. wniosków. Jak na start programu, to jest nieźle – łącznie na ok. 60 000 tys. zł, z tym, że… 65 000 tys. zł… Z tego wniosek, że na termomodernizację złożono na 5 000 tys. zł, bo 60 000 tys. zł jest na OZE, a 5 000 tys. zł jest na termomodernizację. Czyli już można, tak. Prowadzi to BGK i zapraszam do BGK – wszystko mają na swojej stronie. Serdecznie zapraszamy, warto.

Wiceprezes NFOŚiGW Paweł Mirowski:

Ja uzupełniająco, bo pani przewodnicząca nawiązała do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, bo rzeczywiście była w tym kierunku rozmowa, pan dyrektor opisał instrument, który jest dostępny w Banku Gospodarstwa Krajowego. I my, uzupełniając ten instrument, żeby też, bo wprowadzając jeden program, nie powinniśmy kanibalizować drugiego programu. Zatem po rozmowach z BGK przystąpiliśmy do tego, aby poszerzyć ofertę „Ciepłego mieszkania", która była w prezentacji, właśnie o wspólnoty, ale te mniejsze, od 3 do 7 lokali, bo one bardzo słabo korzystają z tego wsparcia, więc u nas w programie „Ciepłe mieszkanie", przy tej drugiej edycji, którą rzeczywiście w drugim półroczu bieżącego roku zamierzamy uruchomić, tam takie wspólnoty, od 3 do 7 lokali, będą mogły składać na inwestycje polegające na wymianie źródła, dociepleniu i chcemy też, aby fotowoltaika mogła być w zakresie rzeczowym takiej wspólnoty, bo przecież prosument zbiorowy i te mechanizmy też mogłyby doskonale zadziałać. Zatem w drugim półroczu też będziemy chcieli to ująć w „Ciepłym mieszkaniu".

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Bardzo dziękuję.

Poseł Ewa Szymańska (PiS) – spoza składu podkomisji:

Ja muszę…

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej, tak.

Bardzo proszę o krótkie informacje ze strony Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Oczywiście, tak jak powiedziałem, pan prezes bardzo bogato przedstawił te tematy. Jeśli państwo z własnej perspektywy mieliby coś do dopowiedzenia? Bo przecież wy to realizujecie, wiele tych programów jest właśnie realizowanych przy współpracy Narodowego Funduszu z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dlatego też wasza obecność jest bardzo ważna.

Prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie Agnieszka Kruk:

Dzień dobry.

Panie przewodniczący, dziękuję za głos. Rzeczywiście pan prezes chyba powiedział już wszystko, jeżeli chodzi o te informacje dotyczące programów. Mogę potwierdzić, że w lubelskim funduszu te wszystkie programy są realizowane. Podam może tak dla ciekawości… Trochę takich ciekawostek, jeżeli chodzi o statystykę w porównaniu do ubiegłego roku. Ponieważ w tym roku program się zmienił na korzyść dla beneficjentów, my to już obserwujemy, po czterech miesiącach, wartość wniosków złożonych o dofinansowanie wynosi 95% wartości wniosków z ubiegłego roku – z całego roku. Tak, że to wartościowo tak wygląda, ponieważ ten poziom dofinansowania jest znacznie wyższy i zainteresowanie jest bardzo duże. Jeżeli chodzi o ubiegły rok, to w całym roku złożonych zostało ponad ok. 8300 wniosków, natomiast w pierwszych czterech miesiącach tego roku było to już 4300 wniosków o dofinansowanie, jeżeli chodzi o „Czyste powietrze”. Tak, że zainteresowanie jest bardzo duże, znacznie wyższe niż w ubiegłym roku.

Jeżeli chodzi o wartość wniosków o dofinansowanie, ona jest znacząco bardzo różna od ubiegłego roku, bo mówię, w ciągu czterech pierwszych miesięcy mamy już wartość 95% wniosków z ubiegłego roku. Tak, że te wszystkie programy są przez nas realizowane, zainteresowanie jest duże. Beneficjenci trafiają również do gmin, te wnioski tam są, znaczy, po prostu, ci pracownicy służą pomocą dla beneficjentów, bo często to są ludzie, którzy niekoniecznie sprawnie się poruszają po wnioskach elektronicznych, nie wiedzą, jakie dokumenty należy przygotować, tak że tych wszystkich porad udzielają pracownicy gmin, współpracujemy z nimi i zainteresowanie jest bardzo duże.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Bardzo dziękuję.

I bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi Wojciech Miedzianowski:

Panie przewodniczący, państwo posłowie, państwo senatorowie, szanowni państwo, pan prezes Mirowski przedstawił dość skrupulatnie, rzetelnie i barwnie cały program – i trzeba przyznać mu rację. Tak to wygląda w regionach. My naprawdę staramy się przede wszystkim informować. Tutaj ta informacja dla beneficjenta jest podstawową rzeczą. Faktem jest również to, że nie wszystkie samorządy uczestniczą i to też trzeba podkreślić. Zresztą pan prezes Mirowski zwrócił uwagę na to, mówiąc o dalszych działaniach, które będą przedsięwzięte w programie „Czyste powietrze”, aby ta informacja docierała jak najszerzej. U nas, w województwie łódzkim współpracę podpisało 119 gmin na 177, co tutaj wskaźnik pokazuje, ile mniej więcej jest. Ale my, jako fundusz, staramy się to rozszerzać, podpisaliśmy już 11 porozumień z powiatami, tak żeby w powiatach pojawiały się punkty konsultacyjne. Myślę, że to jest bardzo dobry kierunek.

Również to, co już tutaj padło, że zmiany, które zostały dokonane, które już teraz funkcjonują, od nowego roku, chociażby zwiększenie kwoty wsparcia dla beneficjentów, chociażby położenie dużego nacisku na termomodernizację, która jest znacząca, czyli

podniesienie energetyczności budynków. Te zmiany w „Czystym powietrzu" spowodowały faktycznie wzrost zainteresowania, to, co tutaj już podkreślamy. W ubiegłym tygodniu przyjęliśmy chyba 385 wniosków, z tego co pamiętam i co tutaj powiedział pan prezes, że wpływa 4500, a to pokazuje, że ta dynamika jest naprawdę duża.

Należy również podkreślić, że tych programów jest dużo, ale one się uzupełniają, ten program „Mój prąd" jest uzupełnieniem programu „Czyste powietrze", co automatycznie zwiększa przestrzeń beneficjentów. Tutaj nie tylko ci, którzy… Bo program „Czyste powietrze" zawiera tę linię demarkacyjną beneficjenta, który może złożyć w tym programie, ale „Mój prąd" uzupełnia to i inni beneficjenci, którzy nie mogą uczestniczyć w programie „Czyste powietrze", mogą spokojnie uczestniczyć w programie „Mój prąd". Tak, że myślę, że ta oferta, którą realizują fundusze jest naprawdę bogata.

Oprócz tego należy… Chciałbym tutaj podkreślić, że fundusze mają jeszcze dodatkowo swoje programy, które też, regionalnie, wspierają energetyczność budynków, czy chociażby eko-latarnie, czy elektromobilność, tak że ta oferta jest dość duża, bogata i to wspólnie wszystkie fundusze, narodowy i fundusze wojewódzkie… Myślę, że każdy beneficjent znajdzie coś dla siebie.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Adam Gawęda (PiS):

Bardzo dziękuję.

Właśnie chciałem na końcu, później, zaproponować to, że w tych kwestiach regionalnych, lokalnych, to chcielibyśmy zorganizować może nie tyle wyjazdowe posiedzenie podkomisji, bo to jest trudne – bo trzeba transmisję itd, to są pewne wymogi, natomiast jest taka formuła, powiedzmy, wizyty, czy wizytacji przedstawicieli podkomisji, zespołu i wtedy podyskutowalibyśmy o tych regionalnych, troszkę zróżnicowanych programach, które realizują właśnie wojewódzkie fundusze przy wsparciu instytucji finansowych, które są do tego dedykowane.

Bardzo proszę, pani prezes jeszcze, tak? Nie, już wszystko. Dobrze.

Drodzy państwo, tak dosłownie dwa zdania, bo rzeczywiście jestem pod ogromnym, pozytywnym wrażeniem tych danych, które przedstawili państwo i pani dyrektor, i pan dyrektor, i pan prezes, i panie, i panowie prezesi, a związanych z realizacją „Czystego powietrza" i tych programów dedykowanych do tego, by chronić nasze środowisko, szczególnie w zakresie niskiej emisji, ograniczania spalin i emisji. Widać, że ten rok będzie rekordowym, bo ludzie po tych wydarzeniach ostatniego czasu… No, niestety, ale to przez portfel… Przepraszam za to określenie, ale to, co najbardziej boli, to po prostu wydawanie dużych środków na potrzeby bytowe, na potrzeby związane z ogrzewaniem swojego domu, swojego mieszkania.

Bardzo ważne jest to, co powiedział pan prezes, że do 100% dotacji dla najuboższych beneficjentów, dlatego że VAT nie jest kosztem kwalifikowanym. To jest bardzo ważne, dlatego że szereg było takich różnych głosów, co zrobić z tym najbiedniejszymi gospodarstwami domowymi, które zderzyły się ze ścianą możliwości, bo ich uposażenie jest na tyle na niskim poziomie, że ich nie stać. A tutaj, jakby nie patrzeć, jest to bardzo duże, bardzo wysokie wsparcie.

I podkreślam też tę ewaluację tych programów, czyli dostosowanie do bieżących potrzeb odbiorców. Bardzo bym też prosił, jak już będzie taki moment, by przedstawić nam informację o operatorach. Jak to zostało nazwane, czy tak zostanie pod tą nazwą, czy pod inną, to nie jest istotne. Ważne, żebyśmy wiedzieli, że ten nowy program ruszył te wszystkie elementy, o których tutaj mówiliśmy budzą też pewną taką…wywołują refleksję i satysfakcję, że jednak te elementy, które wprowadziliśmy do poziomów ustawowych, do regulacji, dość płynnie, by nie powiedzieć – dość elastycznie, weszły na ten poziom jakby operacyjny, czyli ten poziom, który już dotyka beneficjentów, tych bezpośrednich odbiorców.

Dzisiejsze spotkanie miało na celu też to, żebyśmy to ocenili, zobaczyli, dotknęli, jak to faktycznie działa i za to, w tym miejscu, panom dyrektorom, panom prezesom, państwu, pani dyrektor również – wszystkim bardzo serdecznie dziękuję. Bo rzeczywiście ta informacja tutaj jest mocno budująca. Dziękuję sekretariatowi Komisji Gospodarki i Rozwoju za sprawne przygotowanie dzisiejszego posiedzenia.

Jeśli nie ma głosów, to bardzo serdecznie dziękuję i zamykam posiedzenie podkomisji. Dziękuję bardzo.